

Brennistøðarævintýr- ið kostar 550 milj. kr.

Í samband við at FNU herfyri hevði limafund um burturkastið, og tað hartil hoyrir, hava vit biðið Hanus Vang um at skriva tað, hann hevði at bera fram

— Sambart ST—samtykt um burturbeining av ruski ella burturkasti, so hava øll lond skyldu til at beina alt aftur í ringrásina so óspilt sum møgulegt.

ST-samtyktin verður ikki hildin, tá ið vit brenna burturkastið.

Hon kann haldast við at minka sum mest um mongdina, eitt nú við at fyriskipa voruskifti við umafturløtum á alt fleiri økjum, samstundis sum alt annað verður brúkt aftur sum rávøra.

Stutt sagt: ENDURNÝTSLA!

FNU-lógin er eisini heilt í tráð við áðurnevndu ST-samtykt, tá hon millum annað sigur:

FNU ásannar og tekur avleiðingarnar av:

at nærum øll vistfrøðilig afturgongd hevur við sær úrskaping av grøði og djóralívi.

FNU hevur til fremstu endamál:

— at varðveita og verja náttúruna og umhvørvið.

— at vekja skyn manna millum á, hvussu neyðsynt tað er, at samfelagið lagar seg eftir fortreytum náttúrunnar.

— at breiða út kunneika manna millum um, at ein livsháttur í idnaðarlondum við støðugt vaksandi nýtslu skapar vistfrøðiliga úrskaping og tí má broytast, skal eftirkomarar okkara vera liv lagað.

FNU skal í virkseminum:

— vekja almannahugsan í týðningarmiklum spurningum,

— ávirka myndugleikar og politikarar, so at teir ikki bert skilja hin stóra týðningin, tað hevur at verja náttúru og umhvørvi, men eisini taka avleiðingarnar av tí og virka hareftir.

Ti má sigast, at FNU hevur gjørt alt ov lítið í ruskmalinum, og okkurt av tí, gjørt er, má sigast at vera so beint á tvørs við bæði áðanann, endamál og virksemin felagsins.

Dømi um lætta og ódýra savningskipan

Áðrenn hesa villu tíðina

vit nú liva í — áðrenn vit vórðu tikin av fótum av «keyp og tveit burturmentanini», ja tá hevði man ilot við til handils, ilot til mjólk, pretrolium, mjøl, sæpu, spritt og annað. Pappirsposar vórðu brúktir fleiri ferðir, og í seinasta enda gjørdi handilsmaðurin kramarhús í øllum støddum. Leypur ella skjatta varð brúkt til at frakta vøruna heim í.

Tá var ongin trupulleiki av burturkasti. Komfyrurin og jørðin tóku imóti, og væl varð farið um, ting vórðu umvæld og pjössað.

Eg havi ein dreyum um, at okkara nýggja «keyp og tveit burturmentan» kann mennast enn eitt stig.

Hendan menning er tann, at vit gera av at fara betri um. At ongin er leysur av tí hann setir í gongd, fyrr enn ringurin er rokkin saman.

Broyta mentunnar-navnið til «keyp og fá uppá pláss mentan».

Fylgja vit burturkastinum óvugtan veg, so kemur meginparturin úr handlum og øðrum fyrirkøsum. Hagar er tað komið við stórum skipum, einahelst úr Danmørk.

Einfaldasta endurnýtslu-skipanin er tí sjálvsagt knýtt at hesum virksemin, soleiðis:

Fólk skilja burturkastið, kelduskiljing.

Handilin víðkar um virkisøkið við at taka alt burturkast aftur, hann hevur selt. Er vandaliga skilt er møgulegt at lata gjald afturfyrir, eins og við floskum. Er harafturimóti illa skilt, má gjaldast, tí tá má handilin skilja.

Frá handlinum fer tað sundurbýtta burturkastið við teimum tá tómu flutningsbilinum aftur til tær fyrirkøur, har tað eisini hevur verið fyrr. Síðani fer alt, ið kann brúkast til rávøru, til tær verksmiðjur, ið liva av brúktum plastikki, pappíri, glasi og jarni, og sjálvandi við teimum tá næstan tómu flutningsskipunum, ið jú eisini hava flutt hetta fyrr.

Í vissum førum er líka til, at vit sjálvi fáa idnað

igongd grundaðan á hesi ráevni.

Annars fer eisini at bera væl til at knýstast uppi velduga umhvørvisvirkið, ið framkomnir danskir kommunalpolitikarar eru gingnir við til at gera, soleiðis at sleppast kann undan bæði brenning og tyrving.

Enn eitt dømi um, at ruskbrenning er farin í søguna við ringari samvitslu. Men tá ikki enn í Føroyum.

Einfalt og rættvíst

Hendan loysnin er einföld og rættvíst, ein og hvør ruddar upp eftir sær. Málið verður ikki avgreitt um kommunuskattin, sum jú er tann órættvístasti skatturinn. Kelduskiljing — minni skatt.

At fremja hesa skipan kostar ikki stórar hundrad milljónir í lógu.

Og heldur ikki stórar treivur milljónir árliga í rakstri.

Skipanin hvørki eitar ella dálkar.

Hon fastheldur fiskakeyparans hugaheim um hvitar fossandi áir, grøntu líðir, bláasta hav og heimsins reinastu luft!

Um onkur heldur, at ein so ódýr skipan ikki er goð, tí harfrá dryppar ov lítið á «deknarnar», so er tað ikki rætt, tí frá hesi skipan kemur at dryppa bæði reinari og munandi meiri á nógv fleiri um samfelagið alt. Og tað loysir aftur upp fyri hópinn av møguleikum.

Onnur loysn — berghol

Um samfelagið endiliga vil hava dýra ruskburturbeining, so er sjálvandi okkurt at seta seta uppimóti tveimum brennistøðum. Vit hava sostatt 100 milljónir til iløgu og eini 30 til rakstur árliga. Roknað livitið 15 ár.

Kostnaður ialt fyri brennistøðarævintýrið 550 milljónir krónur.

Um vit nú í staðin fyri leggja ein veg út á Glyvurnes, haðani bora eitt hol inn í Reynið, so kundu vit lagt samankroyst

burturkast inn í holið. IRF kundi keypt sær bilar, ið kroysta ruskið saman og arbeitt saman við Havnini.

Eitt berghol, ið kostar 30 milljónir at bora, kundi tikið imóti samankroystum burturkasti úr øllum Føroyum í eini fimtan ár. (Sjálvandi er klókari at gera eitt ruskhol í hvørjari sýslu).

Fyri restina av pengunum kunnu vit bora eitt hol av Bø og í Likkudal, gjørt ferjuhavn á Bø við gróti úr holunum. Herumframt kundu hestmenn eisini fingið eina ferju- og skipahavn, soleiðis at Hestoyggjin eisini fær nútíðans samband. Restin av grótinum fer sjálvandi til Skopunar havn. Ella hvat við einum »stór-mola« á Glyvurnesi?

Fyri sparda árliga rakstrarpeningin, kunnu vit uppá nokur ár gera tunnir undir Vestmanna-sund, soleiðis at Vágoyggin verður landfäst.

Soleiðis høvdu vit loyst ruskamálið uttan keðiligar eftirverkir.

A sama hátt við verjuhavn til Sandoynna.

Men er tað ikki ótrúligt, at skynsamar ruskloysnir kunnu figgjar allar hesar omanfyri nevndu verkætlanir, sum fyri teimum flestu hvør i sær er nokkso vill?

Hetta merkir, at so mugu tvær brennistøðir vera villskapur í fjórða potensi.

Sig so, at seinasti molbúgvinn er deyður!

Í hesum døgum hetta verður greitt til prenting

fyllir mæta skald okkara Christian Matras 85 ár. Hann verður ynsktur hjartaliga tillukku við tøkki fyrri tað hann hevur avrikað.

Í samband við føðingardagin datt eg enn einaferð yvir »Blinda líðið«.

Sjálvt um Christian var 19 ár, tá hon var yrkt, so kann hon eisini siga okkum okkurt í hesum rusktiðum:

Ganga fram í myrkri øll tey blindu.

Ganga ymsar leiðir eftir lyndi.

Eingi hóma miðið, fram bert ganga — so fer blindi líðið vegin langa.

Hanus Vang
bóndi og
verkfrøðingur